

ЛЕТО ВО ТОСКАНА

Лори Нелсон Спилмен

Планот за патување на тетка Попи

1 ден

Понеделник, 15 октомври
Венеција

2 ден

Вторник, 16 октомври
Венеција

3 ден

Среда, 17 октомври
Венеција

4 ден

Четврток, 18 октомври
Тоскана

5 ден

Петок, 19 октомври
Тоскана

6 ден

Сабота, 20 октомври
Тоскана

7 ден

Недела, 21 октомври
Брегот Амалфи

8 ден

Понеделник, 22 октомври
Брегот Амалфи

80-тиот роденден на тетка Попи

ПРОЛОГ

Многу одамна, во Треспиано, Италија, Филомена Фонтана, обична, огорчена девојка, чија помлада сестра била благословена со убавина, ги проколнала сите второродени ќерки од семејството Фонтана со живот без љубов. Филомена ја презирала сестра ѝ Марија уште од мигот кога за првпат ја здогледала, слатко гушната во рацете на мајка ѝ.

Нејзината детска љубомора се зголемила кога двете пораснале во тинејџерки. Љубовта на Филомена, Козимо, младич со нескротлива желба за други жени, се вљубил во помладата Марија. Иако Марија се обидела да ги отфрли несаканите додворувања на Козимо, тој бил упорен. Филомена ја предупредила Марија: „Ако ми го украдеш Козимо, засекогаш ќе бидеш проколната, заедно со сите второродени ќерки.“

По кусо време, додека Козимо бил на излет со семејството Фонтана, ја начекал Марија покрај реката, каде што мислел дека нема никој да ги види. Ја зграпчил, и изнудил бакнеж од неа. Но пред Марија да го оттурне, дошла Филомена. Бидејќи го видела само бакнежот, се разлутила. Зела речен камен и го фрлила кон сестра ѝ. Каменот ја погодил Марија во окото. Го изгубила видот, а окото ѝ пропаднало во дланката. Марија веќе не била убава и никогаш не се омажила.

Некои велат дека е случајност. Други упорно тврдат дека се работи за претскажување што се остварува. Но никој не може да ги одрече фактите. Од денот кога Филомена ја изговорила клетвата, пред повеќе од двесте години, ниту една второродена ќерка од семејството Фонтана не нашла долговечна љубов.

1

Емилија

Денешно време

Бруклин

Седумдесет и две празни *каноли* се ладат на металната решетка пред мене. Го цедам сокот од исечканите цреши *мараскино* и внимателно ги мешам со смесата од крем и сирење рикота и шеќер во прав. Низ матниот правоаголен прозорец од кујната во задниот дел, сиркам во продавницата. Утрово продавницата „Лукези – печива и деликатеси“ е тивка, типично за вторник. Мојата баба, нона Роза Фонтана Лукези, стои зад пултот и ги прередува маслинките и меша во садовите од не’рѓосувачки челик полни со печени пиперки и сирење фета. Татко ми влегува низ двојните врати, а во рацете држи преполн послужавник со сечкана пршута. Со фаќалките ја прередува во одделот за месо во фрижидерот, мesteјќи ја во купче меѓу панчетата и капиколата.

Во предниот дел од продавницата, зад касата, стои мојата постара сестра Дарија. Се потпира на рафтовите со слатки и со палците шара по екранот од телефонот. Сигурно ѝ пишува порака на некоја од пријателките, можеби ѝ се жали за Дони или девојчињата. Песната на Дин Мартин, „That’s Amore“, ечи од звучниците – последно потсетување на мојот покоен дедо, кој тврдеше дека италијанската музика создава атмосфера на автентичност во неговата продавница – нема врска што оваа е американска песна, испеана од американски пејач. Немам ништо против музичкиот вкус на мојот покоен дедо, освен тоа што целиот наш репертоар со италијанска музика вклучува само 33

песни. Триесет и три песни кои можам да ги испеам, од збор до збор, во сон. Понекогаш и го правам тоа.

Го враќам вниманието кон канолите и ги полнам празните школки со крем. Наскоро, музиката стивнува, исчезнува и аромата на печива. Одлетувам многу далеку, во Сомерсет, Англија, изгубена во мојата приказна...

Таа чека на Кливедон њиер и ѓледа кон морето, каде шито свејлинаша од зајдисонцето свејка на разбрануваниша вода. Ја њовикува ѓлас. Се врши, надевајќи се дека ќе ѓо види нејзиниот ѓубовник. Но, ѓаму, скриен во сенките, е нејзиниот ѓоранешен...

Потскокнувам кога звони звончето на ѕидот покрај мене. Ги местам очилата на очите и сиркам низ прозорецот.

Тоа е госпоѓа Фортино, со букет цвеќе во рацете, составен од портокалови и жолти гербери. Сребрената коса ѓ е собрана во уредна пунѓа и е облечена во беж панталони, кои ѓ ја истакнуваат тенката фигура. Татко ми, застапат зад пултот за месо, ја исправа високата става и го вовлекува стомакот, испакнат под престилката. Нона гледа со киселено лице, како да испила чашка оѓет.

„Бонѓорно, Роза“, весело ѓ вели госпоѓата Фортино, кога поминува покрај излогот со деликатеси.

Нона се врти и промрморува: „путана“, италијанскиот збор за проститутка.

Госпоѓа Фортино оди до огледалото, како и секогаш, а потоа оди кај татко ми, во одделот за месо. Огледалото е и прозорец, што значи дека таа несвесно гледа во истиот прозорец од кој јас гледам од кујната. Се тргнам настрана додека го проверува карминот – истата нијанса на розова како и блузата што ја носи – и ја измазнува косата. Задоволна, се врти кон татко ми, кој стои кај делот со месото.

„За тебе, Лео.“ Му се насмевнува и му го подава букетот.

Баба ми бревта налутено, како гуска која си ја брани територијата и шишти на секој кој само го погледнува нејзиното младенче. Не е важно што „младенчето“ е

нејзиниот шеесет и шестгодишен зет од ќерка, кој е вдовец речиси триесет години.

Мојот проќелавен татко ги зема цвеќињата, а образите му заруменуваат. Ё заблагодарува на госпоѓата Фортино, како што прави секоја недела, и крадешкум ја погледнува наона. Нона ги меша маринираните печурки и глуми дека не обрнува внимание.

„Ти посакувам прекрасен ден, Лео“, вели госпоѓа Фортино и му мавта со раката.

„И јас тебе, Вирџинија.“ Татко ми бара вазна зад пултот, но со поглед ја следи госпоѓа Фортино. Срцето ме боли и за двајцата.

Свончето повторно свони, а во продавницата влегува висок маж. Истиот кој дојде минатата недела и купи десетина од моите каноли, виткиот туѓинец кој како да припаѓа во Беверли Хилс, а не во Бруклин. Зборува со татко ми и со наона. Се приближувам до вратата за да прислушнувам.

„Мора да признаам, ги имате најдобрите каноли во Њујорк.“

Се смешкам со весела смеа. Ја приближувам главата до сидот.

„Минатата недела однесов десетина на состанок. Луѓето од мојот тим ги изедоа со сласт. Станав најпопуларниот сметководител во ‘Морган Стенли’.“

„Токму тоа сакаме да го чуеме“, вели татко ми. „‘Лукези – печива и деликатеси’ постои од 1959 година. Сè што имаме е домашно.“

„Навистина? Дали има шанси да зборувам лично со пекарот?“

Се исправив. Во минатата деценија, никој не побарал да ме види, а најмалку, пак, да ми заблагодари.

„Роза“, татко ми ѝ вели на наона. „Те молам, викни ја Емилија.“

„Ох, Боже“, тивко велеам. Ја вадам мрежата од косата и ја ослободувам косата собрана во долго и густо опавче и веднаш зажалувам што не ја измив утрово. Ја одврзувам

престилката и ги местам очилата на очите. Инстинктивно го ставам прстот на долната усна.

Лузната, не подебела од тенок конец, е мазна по речиси дваесет години и избледена до слаба нијанса на сина. Но, таму е, веднаш под усната. Знам дека е таму.

Двојните метални врати се отвораат и низ нив влегува наона Роза. Нејзината кратка набиена става е застрашувачка и доминантна. „Една кутија каноли“, вели со стегнати усни. „Пресио.“

„Си, наона. Паметно.“ Земам три свежо наполнети каноли и ги ставам во кутија. Кога тргнувам кон вратата, таа ми ја истргува кутијата од раце.

„Врати се на работа. Имаш нарачки.“

„Но, наона, тој рече...“

„Тој е зафатен човек“, вели. „Нема потреба да му го трошиме времето.“ Излегува од кујната.

Гледам со подзината уста кон вратите кои продолжија да се нишаат.

„Се извинувам“, ја слушам како му вели на човекот. „Денеска пекарката порано си заминала.“

Се повлекувам. „Молам?“ Не очекував романс. Не ми паѓа напамет тоа. Едноставно сакав да чујам пофалби за моите печива. Како се осмелува да ме лиши од тоа?!

Низ прозорецот од кујната го гледам човекот како зборува со Дарија, додека плаќа за шишето италијански сок браваци. Ја крева малата бела кутија која му ја дадов јас, односно наона, и имам чувство дека повторно ги фали моите каноли.

Доста е веќе. Не ми е важно што вели наона или колку изгледа самобендисано. Одам таму.

Кога ја вадам престилката, погледот на сестра ми застанува на прозорецот. Не може да ме види, но знае дека гледам натаму. Погледите ни се среќаваат. Полека, речиси незабележливо, ми одмавнува со главата.

Се повлекувам чекор назад, а во градите ми снемуга воздух. Се потпирам на сидот и ги затворам очите.

Знам дека само се обидува да ме заштити од лутината на баба ми. Јас сум второродената ќерка во семејството Фонтана. Зошто нона би дозволила тој пристоен човек, кој обожава каноли, да си го троши времето на мене, на жената за која целото семејство е сигурно дека нема да најде љубов?

2

Емилија

Од продавницата, која се наоѓа на 20-тата авенија, до мојот стан на третиот кат во зградата на 72-та улица, кој го нарекувам „Емвил“, има четири блока. Како и обично, во раката држам кесичка со печива. Доцното августовско сонце е омекнато, а ветрот ги носи првите знаци дека на летото му доаѓа крај.

Лоциран на најјужниот крај, Бенсонхрст е посвоеното дете на Бруклин – скромно соседство, сместено меѓу потмените заедници на Кони Ајленд и Беј Риџ. Како дете, сонував да заминам да живеам на некое погламурозно место од оваа уморена етничка заедница. Но Бенсонхрст – местото во кое се населиле моите баба и дедо, заедно со илјадници други Италијанци – е мојот дом. Порано го нарекувале Мала Италија на Бруклин. Всушност, филмот *Треска на саботина*а вечер го снимале на неговите тротоари. Во денешно време, работите се поинакви. За секоја италијанска продавница или ресторан, има руска пекарница, еврејска продавница за деликатеси или кинески ресторан – надоградби кои нона ги нарекува *инваденџие* – наметливи.

Ја здогледувам нашата стара куќа со фасадна тула – единствената куќа што ја знам. Додека моите родители биле на меден месец во Нијагара, во осумдесеттите години, нона Роза и ноно Алберто ги преселиле сите нивни работи на првиот кат, овозможувајќи им на моите родители

да си создадат дом на вториот кат. Оттогаш натаму татко ми живее таму. Понекогаш се прашувам што мислел татко ми, кој бил десет години постар од мајка ми, за прераспоредот што го направиле родителите на неговата жена. Дали имал избор? Дали и мајка ми била толку цврста и одлучна како и мајка ѝ, мојата баба Роза?

Имам само бледи сеќавања од Џозефина Фонтана Лукези Антонели, застаната пред шпоретот, како насмеано ми раскажува приказни, додека меша во тенџерињата од кои се шири мирис на јаболка и цимет. Но Дарија вели дека тоа е само мојата имагинација и сигурно има право. Дарија имала четири година, а јас само две кога нашата мајка умре од акутна миелоидна леукемија. Потоа дознав дека тоа е најсмртоносниот облик на болеста. Сигурно сум си спомнувала на нејзината мајка застаната покрај шпоретот, мојата баба, нона Роза. Но, насмеаната раскажувачка не се совпаѓа мојата намуртена нона, жената која, од кога се сеќавам, е постојано изнервирана од мене. И зошто не би била? Болеста на нејзината ќерка совршено се совпадна со нејзината бременост со мене.

„Добар ден, Еми.“ Господин Копети, облечен во сино-сивата униформа, застанува пред да сврти на тротоарот. „Сакаш сега да ти ја дадам поштата или да ја ставам во сандачето?“

Полека се приближувам до него. „Ќе го земам известувањето за наградите од ‘Публишер клиринг хаус’. Задржи ги сметките.“

Се кикоти и пребарува низ платнената торба, а потоа ми го подава купчето пошта, ставено во сјаен леток како заштита.

„Токму тоа што се надевав“, вела и површно го погледнувам. „Апликации за кредитни картички и купони за храна кои секогаш заборавам да ги искористам.“

Се насмевнува и ја крева раката за поздрав. „Ти посакувам пријатен ден, Еми.“

„И јас тебе, господине Копети.“

Одам до соседната зграда, со беж боја, и влегувам во влезот. Патриција Чофи пее арија од операта „Ла Травијата“. Сиркам низ стаклената врата. И покрај тоа што операта грми од цеде-плеерот од деведесеттите – најновиот предмет во неговата берберница – вујко Долфи е цврсто заспан на еден од столовите. Чудно, но секогаш потскокнува од звукот на свончињата кога ја отворам вратата. Ја повлекувам кваката и, како што очекував, веднаш скока, ја брише лигата од брадата и ги мести очилата.

„Емилија!“ вика, со таква радост, како да не ме видел со недели. Мојот вујко е повеќе сладок одошто е привлечен, со густа коса со бели кадрици и толку полни образи, што мислиш дека штотуку ги извадил умниците. Ја носи вообичаената берберска униформа, црна со три дијагонални црти на десната јака и неговото име навезено на џебот – *Долфи*.

„Здраво, вујче Долфи“, викам погласно од музиката. Долфи, помладиот брат на нона Роза, ми е правујко. Но во нашето семејство не се мачиме со такви ситници. Му ја подавам кесичката со печива. „Бискоти со ‘фстаци и парче панфорте.“

„Грации.“ Се тетерави кога ја зема кесичката и му одолевам на нагонот да го задржам. На седумдесет и осум години, мојот вујко сè уште е горделив човек. „Ќе ги делиме?“ прашува.

Му одговарам со вообичаениот одговор. „Само за тебе се, ти благодарам.“

Оди до цеде-плеерот, поставен на работ од огледалото. Со раката дамкосана со старечки пеги, го намалува звукот. Операта стивнува. Ја оставам поштата покрај касата и одам до старата метална количка преполна со списанија и рекламни материјали и си сипувам кафе со крем.

Седнуваме еден покрај друг на празните берберски столови. Неговите очила, правоаголни, со метални рамки, слични на моите, но двојно поголеми, му се лизгаат по носот додека јаде од слатките печива.

„Напорен ден?“ прашувам.

„Си“, одговара, иако малата берберница е празна, како и секогаш. „Премногу.“

Кога бев девојче, во берберницата на вујко ми секогаш чекаа по тројца мажи за потстрижување, други за жешко бричење и уште двајца седеа и пиеја грапа и играа скопа во задната соба. Берберницата на Долфи беше главното место за собирање на луѓето од соседството, местото во кое се доаѓаше да се слуша опера и жестоко да се дебатира и да се озборува. Но во последно време берберницата е празна како телефонска говорница. Кој може да ги обвини луѓето што немаат доверба во стар човек со брич во раката, кому му се тресат рацете.

„Братучетка ти Лучана закажа потстрижување за денеска. Ѐ ветив дека ќе ѝ најдам термин.“ Погледнува во часовникот. „Како и обично, доцни.“

„Сигурно заглавила на работа“, вела и веднаш зажалувам за изборот на зборови. Мојата импулсивна братучетка Луси – *вџора* братучетка, да бидам појасна – е зафатена со нејзиниот активен социјален живот. Поради фактот што нејзиното актуелно момче ѝ е колега од работа, сосем е возможно да заглавила на работа. „Како е вујна Етел?“ вела, сакајќи да ја сменам темата.

Вујко Долфи го брчка челото. „Синоќа ја виде сестра ѝ. Секогаш е среќна кога ќе ја види Адријана.“ Се кикоти и ја брише устата со салфетка. „Барем да можев да ја натерам да ѝ се појавува почесто.“

Вујна Етел и вујко Долфи живеат над берберницата, во стан со две спални соби, за кој вујна ми отсекогаш верувала дека е опседнат. Милата Етел тврди дека ги гледа духовите на роднините од поранешната татковина, што, според мене, е една од причините што вујко ми работи со полно работно време во берберницата. Па, сите имаат потреба од бегство. Порано ја прашував вујна ми дали ја гледа мајка ми. Секогаш ми велеше дека не ја гледа. Пред неколку години престанав да ја прашувам.

Вујче Долфи го дојадува последниот залак и ги тресе трошките. „Делицијозо“, вели и оди до пултот. Се враќа со страниците кои му ги дадов вчера.

„Ми се допаѓа приказната, ла миа ниџоше џаленџа-џа.“

Моја надарена внуко? Ја гризам усната за да ја скријам возбудата. „Грацие.“

„Ја градиш напнатоста. Насетувам дека доаѓа конфликт.“

„Во право си“, велем и се присетувам на заплетот кој го смислив денеска на работа. Од торбата ги вадам страниците што ги напишав синоќа и му ги подавам. „Следните ќе ги донесам во четврток.“

Се мурти. „Не утре?“

Се смешкам. Ова е нашата тајна, моето хоби за пишување. „Никогаш не потценувај го нацртот за сонот“, често ми вели.

Вујко Долфи еднаш ми рече дека како млад сонувал да напише опера, но одбиваше да ги сподели нотите со мене, па дури и идеите. „Будалштини“, секогаш велеше и зацрвенуваше во образите. Но ми се допаѓа тоа што некогаш имал нацрт за својот сон. Посакувам само да не го потценел.

„Извини“, велем. „Вечерва нема да имам време да пишувам. Дарија одржува средба на книжевниот клуб. Ме покани да појдам.“ Го велем тоа лежерно, како поканата да се дружам со сестра ми и нејзините пријателки да е секојдневен настан за мене. „Ме замоли да донесам долче пица.“ Погледнувам во часовникот – три и триесет попладне – и одам до мијалникот.

„Според Дари“, велем додека ја плакнам чашата, „главната цел на книжевниот клуб е јадење и пиење и зборување. Ако најдат време, разговараат и за книгата.“

Темните очи му светкаат. „Тоа се прекрасни вести, сестра ти те поканила во нејзиниот клуб. Се сеќавам на времето кога бевте неразделни.“

Без предупредување, почнувам да се гушам. Згрозе-на, ја отворам витрината и се преправам дека барам крпа. „Па, не сум постојан член на клубот“, велем и силно трепкам. „Но се надевам дека ќе им се допаднам на нејзините

пријателки – или барем ќе им се допадне мојата пица ди крема – и таа ќе ми рече да им се придружам.“

„Пица ди крема?“ Вујко Долфи ме погледнува со долг страничен поглед. „Не дозволувај ѝ да те искористува.“

„Не е толку сложено. Сепак, обожавам да ѝ помагам.“ Тој скептично ме погледнува, а јас се преправам дека не забележувам.

Го погледнува часовникот се мурти. „Лучана рече дека ќе дојде во два часот. Не рече ништо. Не ми кажа ни збор. Се плашам дека е *йреголема за нејзинише йаншало-ни*.“

Ја замислувам братучетка ми Луси, со големиот заоблен задник стегнат во тесни фармерки и се прашувам дали дедо ѝ зборува буквално или фигуративно.

„Па, таа е уште дете“, велем. „Ќе ѝ биде добро.“

Се накашлува. „Дете? На дваесет и една година?“ Прозборува потивко, како празната берберница да може да нè чуе. „Зар не слушна? Лучана има ново момче – некој кој го запознала на новата работа. Етел мисли дека тој е вистинскиот.“ Мрда со густите веѓи.

„Хм“, велем. „Зар вујна Етел не го рече истото за Дерек... и за тој тапанарот, Ник... и за тој третиот – како се викаше – тој со тетоважата со кобра?“ Ги кревам рамената. „Луси е млада. Цел живот е пред неа. Зошто да брза?“

Ме погледнува со сериозен поглед, тивко потсетувајќи ме дека Луси е второродена ќерка, како мене.

„Момче или не“, велем и го бришам пултот, „Луси ја обожава новата работа.“

„Да послужива облечена во секси костим?“ одмавнува со главата. „Кажми ми, Емилија, зошто паметна девојка како Лучана одбрала да работи во тоа место – ‘Кај Руди’?“

„‘Кај Рули’“, велем. „Тоа е најпопуларниот бар во градот.“

„Што му фали на ‘Хомстреч’? Ирена и Матилда работат таму со години – носеа пристојни блузи и ниски чевли.“

Мојот правујко, кој емигрирал од Италија една година по баба ми и пратетка ми Попи, е традиционален човек.

Кога Долфи пристигнал во Бенсонхрст, на дваесет и една година, „Хомстреч“ веќе постоел дваесет години. По педесет и седум години, сè уште му е верен на стариот паб.

„Вујче Долфи“, велам, „понекогаш новото е добро.“

Ја крева брадата. „Ново сирење? Не. Ново вино? Не. Нова уметност? Не.“ Ме фаќа за лицето. „Долче нијошина миа, новото не е добро. Старото е добро. А ти најдобро треба да го разбираш тоа.“ Го крева моето густо опавче. „Колку долго ја одржуваме истата фризура? Дваесет години? А очилава, тоа се истите што ги носеше на фотографиите од матурата, си?“

„Посакувам да беа“, велам. „Диоптерот ми се смени трипати.“ Ги вадам малите очила со метални рамки и ги превртувам. „Но, за среќа, овие рамки се речиси неуништувани, исто како што рече оптичарот.“

„Одлично, кара миа“, вели вујко ми. „Зошто да ги менуваш гумите, ако сè уште возат, си?“

„Токму така.“ Ги враќам очилата на носот и го бакнувам на лицето. „Се гледаме утре со нова достава.“

„Грацие“, вели. Оди до касата. „Не заборавај ја поштата.“ Кога ги крева писмата, од купчето паѓа виолетов плик, кој не го забележав претходно. Му застанува меѓу чевлите од превртена кожа.

„Писмо“, вели и го гледа. „Вистинско писмо.“

Клекнувам за да го земам таинствениот плик, но вујко ми не ја помрднува ногата. Се наведнува за да го погледне подобро. Ги собира очите. Потоа ги ококорува. Најпосле, му се поматуваат. Ја става раката на устата.

Пликот со рачно напишана адреса гледа во нас, со поштенска марка од Филадельфија, Пенсилванија. Насмеваката ми исчезнува и се скаменувам. Со развиорен ракопис, нејзиното име и адреса се напишани на горниот лев агол. Попи Фонтана. Отуѓената сестра на нона и вујко Долфи, Паолина. Загадочната пратетка на која отсекогаш сум ѝ се восхитувала оддалеку. Интересната жена за која нона секогаш тврдеше дека е *ун ѝроблема* – неволја. Единствената жива роднина која ми е забрането да ја гледам.

3

Емилија

Ја стегам торбата заштитнички, како во неа да се наоѓа тајно оружје, а не обично писмо и се принудувам да забавам кога доаѓам до тротоарот. Нона Роза стои пред големиот прозорец и сирка зад тешките завеси од дамаск. Иако очите ѝ се ситни, нона има одличен вид, нешто што сигурно е практично за жена која, без сомнеж, може да гледа и зад аглите на улицата. Мавтам со раката, надевајќи се дека изгледам опуштено. Таа се врти со гримаса на лицето. Знам дека не треба да го велам ова, но често посакувам таа да живееше во удобниот мал простор под стреите. Или во станот на татко ми на вториот кат. Така немаше да ги слуша моите чекори кога го поминувам тремот и не ќе можеше да сирка од големиот прозорец и да ми води сметка, мене, жена на дваесет и девет години. Но, ја потценувам. Дури и во тој случај, нона веднаш ќе најде соодветен прозорец за шпионирање.

Влегувам низ вратата со украсно стакло и го преминувам ходникот поплочен со *шерацо* и сиркам во торбата, за да се уверам дека сè уште е таму. По грбот ме полазуваат бунтовнички морници.

Брзо се качувам по скалите од оревово дрво и ја отворам незаклучената врата од мојот стан. Малечката кујна – која се состои од само три витрини и мало фрижидерче

покриено со слики од внуките – е облеана од попладневната светлина. Ја истурам содржината од торбата на работната маса и го земам писмото од тетка Попи.

Обземена од возбуда, го гледам виолетовиот плик, обидувајќи се да препознаам кој е поводот. Не ми е роденден. Божик е за четири месеци. Мојата пратетка Попи е жена која сум ја видела само еднаш, но која никогаш не пропушта да ми честита празник. Сигурно се збунила, куцурата. Сепак, старее.

Клос, мојот мачор со крзно со долго влакно, доаѓа од аголот. Го земам во раце и го бакнувам за слаткото намуртено лице. „Ќе видиме што има да каже тетка Попи? Мораш да ветиш дека нема да ѝ кажеш на нона.“

Го ставам мачорот на рамото и го кршам печатот од пликот. Срцето силно ми чука кога ја вадам хартијата со боја на лимета. Се насмевнувам кога го здогледувам виолетовото мастило на Попи, оригиналните цртежи на маргините – мало девојче кое посакува желба на ѕвезда... букет со маргаритки... карта на Италија.

Моја најмила Емилија,

Ти го пишуваш ова писмо барајќи услуга. Не, не е услуга. Всушност, јас тебе ќе ти најравам услуга. Знаеш, она што ти го предлагам ќе ти го смени живошот.

Седнувам во столот во кујната и го чешкам Клос за ушите и продолжувам да читам.

Есенва ќе се враќам во мојата родна Италија, за да го прославам осумдесеттиот роденден. Сакам да дојдеш со мене.

Подизнувам. Италија? Јас? Одвај ја познавам мојата пратетка. Сепак, во главата ми се ројат слики од пространи лозја и полиња со сончогледи.

Колку ќе се забавуваме! Сакаш да се забавуваш, нели? Имам чувството дека во живошот ти недостига радост, работејќи во ова ужасна продавница со сестра ми и татко ти. Не. Не можам да замислам дека штоа воошот ти е забавно.

Бревтам налутено. На мојот живот не му недостига ништо, забавен си е. Имам можност да работам со моето семејство и да живеам овде во Бенсонхрст, градот во кој израснав. Иако се наоѓа на помалку од еден час возење со подземна железница до Менхетен, во него владее чувство дека си во мало гратче. Сè уште ги сушине алиштата на жици, ги знаеме нашите соседи. Го имам Мат, долгогодишен другар кого го гледам речиси секој ден. Колкумина можат да се пофалат со тоа? Очигледно Паолина Фонтана е во заблуда.

Ќе замине во средина на октомври – за одвај шест недели. Прејосивувам дека ти е обновен италијанскиот часош. Ќе присијнеме во Венеција, ќе ја премине земја со воз до Фиренца и ќе го завршме итисувањето на брегот Амалфи, каде што мора да се најдам на скалиште од катедралата во Равело за осумдесеттиот роденден.

Катедралата во Равело? Што ли научила?

Те молам, јави ми се за да ги завршме идогтовките. Дошогаш, ти посакувам букеи со четирислисни гејелини и двојни виножити.

Со љубов,
Тејка Попи

Во стомакот чувствувам пеперутки од возбуда, но потоа се соземам. Не можам да си дозволам патување во Италија. Не со мојата ниска плата. Дури и да можам, нона ќе ми забрани да одам. Ја потпирам главата на наслонот од столот од дабово дрво и офнувам. Тетка Попи ќе мора да најде друг сопатник, друг роднина, можеби.

Но, не. Тетка Попи не одржува контакт со никој друг од семејството.

Па, ќе отпатува со пријатели. Сигурно има пријатели. Има ли?

Ме обзема неочекувана нежност за тетката за која не ми беше дозволено да ја познавам. Колку осамено ми изгледа сега, старата жена која ми пишува, без промашување, на секој роденден, која ми праќа поздрав на секој можан празник, вклучително и Денот на знамето.

Едно време, кога имав девет или десет години, со Попи разменувавме многу писма. Тоа за мене беше огромна возбуда, кога го отворав поштенското сандаче и наоѓав писмо од мојата пратетка. Сакаше да знае кој од моите пријатели ме терал најсилно да се смеам, дали сакам тантела или синтетика, дали кисели краставички или слатки, кое годишно време ме терало да „процветам“. Никој од возрастните не покажал таков интерес за мене. Еден ден, беше саботно попладне, но на неа ме фати како нетрпеливо чекорам по ходникот.

„Што правиш? Зошто залудно си го трошиш времето, кога треба да ја чистиш собата?“

„Чекам да стигне поштата“, ѝ реков, а возбудата повторно ме обзеде. „Имам пријател за допишување.“ Тетка Попи ја употреби таа фраза во едно од нејзините писма и ми се допадна како звучи кога го изговарам.

Но на неа се намурти. „Пријател за допишување? Што е тоа?“

Се насмевав до уши. „Ќе пишувам на твојата сестра, тетка Попи!“

Без да каже збор, се повлече во нејзиниот стан. По десет минути, во мигот кога нашиот нов поштар, господиот Копети влезе во ходникот, но на неа излезе од станот. Ја подаде раката за писмата.

„Повели“, ѝ рече поштарот на неа. Ми намигна. „Денеска изгледа е разгледница.“

Се насмевав и сирнав зад рамото на неа. Господиот Копети се сврти да застане, но неа ја крена раката. „Почекај.“ Набрзина ја прегледа поштата и стигна до пликот со боја на мандарина.

„Тој е за мене“, реков и ја подадов раката.

Но на неа извади пенкало од зад увото. Пречкрта црвена линија врз адресата и напиша: *Да се врати на испраќачот.*

„Но на!“ викнав. „Што правиш?“

Му го тутна писмото на господиот Копети. „Оди.“

Тој во очите имаше поглед на плашливец кој бара храброст. Но на неа се приближи чекор кон него и го впери прстот кон вратата. „Излегувај! Веднаш!“

Буквално излета од куќата. Бев казнета една седмица и сите „слободоумни“ комуникации со тетка Попи ми беа забранети.

Чекав цели десет дена, пред потајно да ѝ напишам уште едно писмо на мојата пратетка. Го скрив во книгата по математика, имајќи намера да го оставам во сандачето на излегување за училиште. Утрото, кога седнав да појам на масата на нона, срцето силно ми чукаше. Додека јадев, заштитнички ја држев раката врз книгата.

Нона ме гледаше сомничаво. За малку ќе се онесвестев кога застапа покрај мене и ја погледна книгата. Продолжив да пијам какао и да ја држам раката на корицата, молејќи ѝ се на Пресвета Богородица да не ме открие. Но кога станав да заминам, џемперот ми се закачи на рачката од столот. Книгата се помрдна. Како во забавена снимка, писмото падна од страниците, како хартиен авион кој нежно слета на ортопедските влечки на баба ми.

Не мора да кажам дека беше безмилосна со мене. Потоа, освен обичните божикни честитки, половичните пораки за благодарност и повремени честитки за роденден, веќе не ѝ пишував на мојата пратетка.

Се вратам кон прозорецот и го гледам урбаниот мозаик од покриви и жици и стари антени и несвесно ја тријам лузната под усната. Што си помислила тетка Попи кога моите писма престанале да доаѓаат? Дали била повредена? Разочарана? Дали сфатила дека е така поради баба ми? Или не? Зошто не бев поупорна и не го убедев татко ми да ми дозволи да го продолжам нашето допишување? Одговорот не е тежок. Татко ми никогаш нема да ѝ се спротивстави на баба ми. Премногу е плашлив. А срамната вистина е дека ни јас не сум поинаква. Кога се работи за нона Роза, жестоката ситна жена кој ги потпишува чековите за нашите плати и на чие име гласи договорот за наемнината на куќата што ја изнајмуваме и двајцата сме страшливци.

Стомакот ми се стега и ја наведнувам главата во рацете, обидувајќи се да го стивнам прашањето кое ме опседнува? *Дали сега, по дваесет години, имаш храброст да се искуйиш?*